

«Про роль ПТНЗ області з задоволення потреб дорослого населення у відповідності до Закону України «Про зайнятість населення», запровадження системи ваучерів та визнання неформальної освіти»

З жовтня 2012 року методичною службою області ведеться планомірна робота щодо практичного застосування Закону України «Про зайнятість населення». Робочою групою у складі керівників та працівників НМЦ ПТО, керівників обласної служби зайнятості, професійно-технічних навчальних закладів області обговорювалися проблемні питання порядку використання ваучера на професійну підготовку, вимоги до рівня підготовки слухачів та інші. Крім того, навчально-методичним центром професійно-технічної освіти проведено аналіз можливостей ПТНЗ у забезпеченні побажань дорослого населення, що вже отримало ваучери на професійну освіту за робітничими професіями визначеними постановою Кабінету Міністрів від 20.03. 2013 р. № 207 «Про затвердження Порядку видачі ваучерів для підтримання конкурентоспроможності осіб на ринку праці».

За загальними висновками із 801 отриманого ваучера станом на 1 січня цього року ПТНЗ II-III рівня атестації зможуть реалізувати побажання населення на 50,2% (402 особи) та отримати додаткових коштів до 4,6 млн грн. спеціального фонду із 9,2 млн грн загальної вартості отриманих ваучерів.

Здійснюючи навчання за ваучерами ПТНЗ області вирішують 3 задачі:

1. Забезпечують ринок праці регіону відповідними робітничими кадрами;
2. Здійснюють реалізацію права громадян області на підтримання своєї конкурентноспроможності за затребуваними професіями;
3. Створюють позитивний імідж навчального закладу в регіоні та забезпечують отримання додаткових коштів спеціального фонду.

Однак, стан справ на сьогодні показує, що отримано ваучерів 801, а скористалося можливістю навчання на їх підставі лише 248 осіб (31%).

Найменування професії	Отримано ваучерів	Звернилося до ПТНЗ для навчання (осіб)	% використаних ваучерів
бджоляр	58	-	0
водій навантажувача	206	24	11,7
водій тролейбуса	17	8	47,1
електрогазоварник	145	77	53,1
машиніст автогрейдера	9	3	33,4
налагоджувальник сільськогосподарських машин та тракторів	1	-	0
налагоджувальник устаткування у виробництві харчової продукції	2	-	0
плодоовочівник	94	-	0
робітник фермерського господарства	43	16	37,2
слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування	7	-	0
столяр будівельний	56	12	21,5
тракторист	21	12	57,2
тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва	142	96	67,6
Всього:	801	248	31,0

Така ситуація виникає перш за все тому, що:

- відсутні реальні пропозиції від навчальних закладів;
- наявна матеріально-технічна база ПТНЗ не відповідає вимогам сучасності.

Так наприклад, ПТНЗ сільськогосподарського напрямку мають ліцензії на професію «Плодоовочівник», але лише на первинну професійну підготовку.

ПТНЗ, які мають ліцензії за спорідненими професіями, спроможні ліцензувати професії: «Тракторист» (ПТНЗ сільськогосподарського напрямку), «Машиніст автогрейдера» (ОПТУ) та в подальшому здійснювати навчання з впровадженням ваучера.

Крім того, за професією «Робітник фермерського господарства» з 12 ПТНЗ лише Софіївський професійний ліцей має ліцензію на відповідний вид підготовки (ПрП, ПК), «Тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва» з 17 ПТНЗ лише 4 ПТНЗ (ПТУ №74, ВПУ №75, ТПАЛ, СофПЛ), «Електрогазозварник» з 29 ПТНЗ 24.

Аналіз стану та перспектив навчання за ваучерами показав слабку взаємодію між учасниками навчального процесу. НМЦ ПТО в рамках постійнодіючого семінару-практикуму відповідальних за освіту дорослих в ПТНЗ області забезпечує постійну методичну допомогу навчальним закладам з практичного застосування ваучерів та порядку навчання на їх підставі, системно аналізує можливості ПТНЗ з навчання за ваучерами в розрізі професій, кількості отриманих ваучерів та їх регіонального використання.

Але ПТНЗ області своєчасно не реагують на інформацію про обсяги отриманих ваучерів, не враховують, що договір про навчання, який укладається між навчальним закладом та особою діє лише 90 днів після видачі ваучера.

Відповідальність за обґрунтованість навчання і достовірність інформації про навчання особи на підставі ваучера покладається на навчальний заклад.

Відповідно до пункту 3 Порядку підтвердження результатів неформального професійного навчання осіб за робітничими професіями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 року № 340, визначено **Перелік робітничих професій, за якими здійснюється підтвердження результатів неформального професійного навчання осіб за робітничими професіями:**

№ з/п	Назва професії	Діапазон розрядів	Код професії за Національним класифікатором України ДК 003:2010
-------	----------------	-------------------	---

			”Класифікатор професій”
1	Кухар	3-6	5122
2	Зварник	6-8 (I-III рівні кваліфікації)	7219
3	Охоронник	1-2	5169

ПТНЗ області II-III рівня атестації мають можливість здійснювати підтвердження результатів неформального професійного навчання осіб за робітничими професіями:

Кухар – 19 ПТНЗ з 55 навчальних закладів;

Зварник - лише ДВПУ;

Охоронник- лише МЦППВ, ДЦПТО, ДЦПО

При умові, що вони відповідають таким вимогам:

Мають:

- наявності ліцензії на надання освітніх послуг у сфері професійно-технічної освіти за відповідною професією;
- відповідні робочі місця для проведення кваліфікаційних іспитів та кваліфікаційних пробних робіт або мати можливість створити умови для проведення кваліфікаційної пробної роботи шляхом імітаційної діяльності;
- для проведення оцінки результатів неформального професійного навчання кандидата затверджені у встановленому законодавством порядку: анкету самооцінювання, перелік засобів вимірювання, критерії оцінювання результатів неформального професійного навчання за робітничою професією, за якою здійснюватиметься підтвердження професійної кваліфікації.

Робочою групою за участі представників Міністерства освіти і науки, Держгірпромнагляду, органів виконавчої влади, представників організацій роботодавців, об’єднань профспілок буде розглядатися питання відповідності ПТНЗ вимогам до суб’єктів підтвердження неформальної освіти.

Рішення навчально-методичної ради НМЦ ПТО у Дніпропетровській області

Методичною службою області ведеться планомірна робота щодо практичного застосування Закону України «Про зайнятість населення»:

- обговорюються проблемні питання порядку використання ваучера на професійну підготовку, вимоги до рівня підготовки слухачів та тощо;
- проводиться аналіз можливостей ПТНЗ щодо забезпечення побажань дорослого населення, яке вже отримало ваучери на професійну освіту.

За загальними висновками із 801 отриманого ваучера станом на 1 січня цього року ПТНЗ II-III рівня атестації зможуть реалізувати побажання населення на 50,2% (402 особи) та отримати додаткових коштів до 4,6 млн грн. спеціального фонду із 9,2 млн грн. загальної вартості отриманих ваучерів.

Однак, стан справ на сьогодні свідчить, що отримано ваучерів 801, а скористалося можливістю навчання на їх підставі лише 248 осіб (31%).

Така ситуація виникає тому, що:

- відсутні реальні пропозиції від навчальних закладів;
- наявна матеріально-технічна база ПТНЗ не відповідає вимогам сучасності.

Відповідно до пункту 3 Порядку підтвердження результатів неформального професійного навчання осіб за робітничими професіями, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 року № 340 ПТНЗ області II-III рівня атестації мають можливість здійснювати підтвердження результатів неформального професійного навчання осіб за робітничими професіями:

Кухар – 19 ПТНЗ із 55 навчальних закладів;

Зварник - лише ДВПУ;

Охоронник- лише МЦППВ, ДЦПТО, ДЦПО за умови відповідності нормативним вимогам та отримання відповідного дозволу.

Заслухавши та обговоривши інформацію «Про роль ПТНЗ області у задоволенні потреб дорослого населення відповідно до Закону України «Про зайнятість населення», запровадження системи ваучерів та визнання неформальної освіти», члени навчально-методичної ради визначили актуальність цього питання та **ухвалили:**

Навчально-методичному центру професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області:

1. Здійснювати системну методичну допомогу навчальним закладам щодо практичного застосування ваучерів та порядку навчання на їх підставі

Виконавець: Безценна Тетяна Михайлівна,
методист НМЦ ПТО

Термін виконання: протягом року

2. Вивчити порядок занесення ПТНЗ до Переліку суб'єктів підтвердження неформальної освіти та підготувати рекомендації

Виконавець: Безценна Тетяна Михайлівна,
методист НМЦ ПТО

Термін виконання: березень 2014 року

3. Провести навчання в рамках постійно діючого семінару відповідальних осіб за освіту дорослих в ПТНЗ області щодо складання анкет самооцінювання для підтвердження неформальної освіти

Виконавець: Безценна Тетяна Михайлівна,
методист НМЦ ПТО

Термін виконання: квітень 2014 року

4. Своєчасно надавати результати моніторингу ринку праці регіону ПТНЗ області

Виконавець: Корнієнко Микола Миколайович,
заступник директора НМЦ ПТО
у Дніпропетровській області

Термін виконання: щокварталу

Рекомендувати керівникам професійно-технічних навчальних закладів:

1. Проліцензувати перепідготовку та підвищення кваліфікації з професій «Плодоовочівник», «Водій тролейбуса», «Тракторист», «Бджоляр», «Налагоджувальник сільськогосподарських машин та тракторів», «Налагоджувальник устаткування у виробництві харчової продукції», «Водій навантажувача».
2. Активізувати роботу щодо забезпечення побажань дорослого населення, яке вже отримало ваучери на професійну освіту за робітничими професіями
3. Визначити спроможність навчального закладу щодо підтвердження неформальної освіти
4. Розширювати перелік реальних пропозицій для здійснення професійного навчання на підставі ваучерів та підтвердження результатів неформальної освіти